

Mededelingenkrant

De Vergulde Swaen

Jaargang 9 - nummer 3 (032) September 2011

Verleden dat herleeft, is altijd toekomst...

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" - Rotterdamseweg 53-55 - Tel. 078-6125681 - www.swaen.org
Tevens secretariaat van de Historische Vereniging Zwijndrecht

Van de voorzitter

De schoolvakanties zijn voorbij. De vakantie-sluiting van De Vergulde Swaen idem. Voor je het weet is het weer herfst. In de vakantieperiode is er overigens hard gewerkt aan het nieuwe depot (opslagruimte), boven in De Vergulde Swaen. Een ploeg van enthousiaste vrijwilligers heeft de bestaande opslagruimte deskundig omgetoverd tot een echt depot. In dezelfde ruimte kan nu twee keer meer opgeslagen worden dan voorheen. Voorwaar een enorme vooruitgang (zie ook pag.6). Ook zijn elders in het pand verbeteringen aangebracht en zijn er onderhoudswerkzaamheden verricht. Hulde aan hen die dit hebben bedacht en hulde aan hen die het hebben gerealiseerd.

We starten het najaar met een unieke expositie, met als thema "Oud Zwijndrecht", met pentekeningen van Ad Bakker. Extra aandacht ook voor het artikel 'Scholenbezoek' en de leuke presentatieformule van onze vrijwilliger Jan van der Molen

Minder leuk is de ernstige ziekte van ons bestuurslid Pieter de Klerk. De afgelopen maand heeft hij een aantal zeer zware operaties ondergaan. Ook vanaf deze plaats wensen wij hem beterschap.

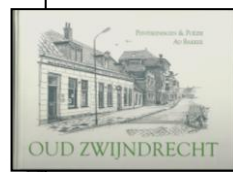
Ik wens u allen veel leesplezier en een goed najaar, in elk opzicht.

Jan van Dalen - voorzitter

Nieuwe expositie "Oud Zwijndrecht" geopend.

De expositie "Oud Zwijndrecht" is vrijdag 26 augustus officieel geopend en is t/m 27 november te bewonderen in De Vergulde Swaen.

Ad Bakker, kunstschilder, tekenaar en auteur (1937), is geboren en getogen in Zwijndrecht. Al hoewel hij tegenwoordig in Dordrecht woont, kom je hem nog vaak tegen, aan deze kant van de Oude Maas, zittend op zijn scootmobiel, hoed op zijn markante kop, de "oude plekken" uit zijn jeugd vastlegend in fraaie pentekeningen. Ad vervaardigt zijn werk altijd geheel op locatie, waarna hij elke tekening voorziet van passende poëzie.

Nieuw boek
Afbeeldingen van zijn pentekeningen en gedichten zijn ook gebundeld en met de titel "Oud

Zwijndrecht" neemt dit boek u mee naar plaatsen, die bij menigeen nostalgische gevoelens zullen oproepen.

De Historische Vereniging Zwijndrecht is trots op deze uitgave, die exclusief verkrijgbaar is ter gelegenheid van deze expositie.

De kunstenaar zal, tijdens de openingsuren, vaak zelf aanwezig zijn in De Vergulde Swaen om zijn boeken te signeren. Mocht u Ad zelf niet treffen bij de aankoop van het boek, dan hoeft dat geen probleem te zijn; u mag er altijd mee terug komen.

Op de tentoonstelling is een dertigtal originele pentekeningen te bewonderen; in het boek staan er vijftig afgebeeld, met bijbehorende teksten, en wie weet ontdekt u dat uw straat, of zelfs uw woning, ook met eeuwigheidswaarde aan het papier is toevertrouwd.

Een prachtig boek om te bezitten of cadeau te doen; zeker, met de decemberfeestmaand in het vooruitzicht, een idee om te onthouden. Diverse pentekeningen zijn tevens te koop; voorwaarde is wel dat deze, voor de duur van de expositie, in De Vergulde Swaen blijven, ter bezichtiging.

Lezingen Ad Bakker.

Ad Bakker zal in de expositieperiode vier verschillende lezingen houden over zijn jeugd in Zwijndrecht, zijn leven en zijn werk. Zie voor data, plaats en tijd de linker kolom op pagina 2.

Lezingen Ad Bakker

Deze worden gehouden op:

- 1)
Woensdag 7 september om 20.00 uur in De Vergulde Swaen.
- 2)
Zaterdag 1 oktober tussen 11.00 en 15.00 uur in de Bibliotheek Walburg, ter gelegenheid van de Internationale dag van Ouderen.
- 3)
Woensdag 19 oktober om 20.00 uur in De Vergulde Swaen; en
- 4)
Woensdag 16 november om 20.00 uur in De Vergulde Swaen.

Reserveren gewenst

Voor de eerste, derde en vierde lezing, op de woensdagavond om 20.00 uur in De Vergulde Swaen, kunt u aan de balie of telefonisch reserveren tijdens openingstijden 078-6125681, of bellen naar Klazien Odekerken 078-6191673 of mailen: klazien@odekerken.net

Leden Historische Vereniging Zwijndrecht hebben gratis toegang; niet leden betalen € 1.50 De lezingen in de bibliotheek op zaterdag 1 oktober zijn voor alle bezoekers vrij toegankelijk.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen", Rotterdamseweg 53-55, Zwijndrecht
Openingstijden: woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Oproep van de Penningmeester

Na verzending van de acceptgirokaarten, stroomden de bijdragen (contributies) binnen.

Een 60-tal leden moet er nog aan herinnerd worden. Wilt u a.u.b. even nagaan of u de contributie over 2011 al heeft voldaan? Alvast bedankt.

Bram Schenkel

Nieuwe aanwinsten

Dikwijls worden we verrast door schenkingen uit de bevolking die passen in onze collectie. Boeken, foto's, documenten, schilderijen en andere Zwijndrechtse relikwieën; te veel om op te noemen.

Als voorbeeld het hier afgebeelde schilderij. "De Jurgenskade" is geschilderd door de onbekende schilder W. van Leening. Vermeldenswaard is dat dit schilderij door de Directie van de VOZ werd aangeboden aan de heer M. Remmerswaal bij diens 25-jarig dienstjubileum in 1939.

De heer M. Remmerswaal is de grootvader van Martin J.E. Remmerswaal, die het schilderij aan de Historische Vereniging Zwijndrecht heeft geschonken ter gelegenheid van de VOZ-expositie in 2011. Hulde en dank; het is een mooie aanwinst.

VOZ-expositie succesvol.

Alle eer voor het slagen van de VOZ-expositie komt toe aan de heer Mark van Mens.

Hij is de auteur van het boek en de samensteller van de tentoonstelling "Zicht op twee Oliefabrieken". Gedurende de openingsuren van De Vergulde Swaen was Mark van Mens meestal zelf aanwezig om de belangstellenden, waaronder velen door hem persoonlijk uitgenodigd, met veel enthousiasme een rondleiding te geven langs foto's, documenten, bijzondere schilderijen en vitrine vol curiosa. Daarbij toog menig bezoeker huiswaarts in het bezit van het prachtige Kijk- en Leesboek "Zicht op twee Oliefabrieken".

Ook voor lezing van Mark van Mens, op woensdagavond 15 juni in de bovensaal van De Vergulde Swaen, was meer dan voldoende belangstelling.

De bijna niet aflatende interesse voor deze prachtige VOZ-expositie was zelfs een reden om deze tentoonstelling met enkele weken te verlengen.

Cultuurmarkt in Zwijndrecht

De Gemeente Zwijndrecht heeft het initiatief genomen om kunstenaars en culturele organisaties/verenigingen uit te nodigen om met elkaar kennis te maken, maar zich ook aan de inwoners van Zwijndrecht te presenteren. In maart 2011 is er een bijeenkomst geweest met een heel grote opkomst.

Dit overleg heeft geresulteerd in het organiseren van een cultuurmarkt. Op deze markt kunnen de deelnemers zich presenteren. Ook wij als Historische Vereniging en Stichting zullen daaraan deelnemen. De cultuurmarkt wordt gehouden op **zaterdag 3 september 2011** in het Raadhuis en op het plein. U wordt hartelijk uitgenodigd.

Nieuwe leden

In de afgelopen maanden hebben zich 12 nieuwe leden aangemeld. Veelal mensen uit Zwijndrecht, maar ook leden elders woonachtig. **Vanaf deze plaats heten wij hen van harte welkom.**

De teller staat nu op 582.

Aanwas van leden is noodzakelijk om een financieel gezonde vereniging te hebben.

Daarom starten we in het najaar een actie om actief leden te gaan werven.

Als u zin heeft om daar aan mee te doen dan bent u bij deze uitgenodigd. Meldt u zich aan bij Bram Schenkel, telefoon 078-6124765.

Graag...!

De Historische Vereniging wil ook de jeugd betrekken bij de geschiedenis van Zwijndrecht. Jan van der Molen is initiatiefnemer en beschrijft hieronder zijn aanpak...

Scholenbezoek in De Vergulde Swaen

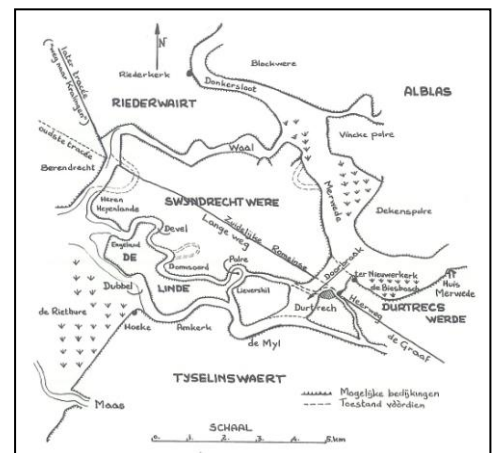
Als vrijwilligers vinden wij het leuk als er bezoekers in ons museum komen om kennis te maken met spullen uit het Zwijndrechtse verleden.

Dikwijls is er bij ouderen een spoor van herkenning en herleeft men situaties uit hun eigen jeugd. Bij de schooljeugd ligt dit uiteraard anders. Bij sommigen van hen lees je de verwondering van hun gezichten, omdat ze zich bewust worden dat veel dingen die zij kennen en als vanzelfsprekend ervaren vroeger heel anders waren.

Daarom vinden wij het prettig als er op woensdagmorgen, normaliter een rustige tijd in ons museum, een klas kinderen op bezoek komt. Uiteraard is de stemming vrolijk. Eindelijk iets anders dan het gebruikelijke schoolprogramma; nieuwsgierig naar wat hun te wachten staat. Je bent dan als begeleider in een bevoorrechte situatie. De kinderen hoeven niet gemotiveerd te worden en de voorwerpen prikkelen hun belangstelling. Ik laat ze na de verwelkoming plaats nemen in de gelagkamer en vertel ze iets over de geschiedenis van De Vergulde Swaen. Dat het een herberg was aan de 'snelweg' van de 17^e eeuw. Een snelweg die aan de ene kant leidde naar Rotterdam-Den Haag-Amsterdam en naar de andere kant naar Dordt-Breda-Antwerpen en zelfs naar Parijs.

Geen weg met drie rijstroken met voortrazende auto's, maar gewoon een zandpad.

De meeste reizigers kwamen met de 'voetenwagen' en degenen die beter gesitueerd waren reisden per paard of met een rijtuig. Omdat ze lang op reis waren, vonden ze het fijn dat er een herberg was waar ze konden eten en konden rusten. Je hoorde er ook diverse talen en om dat te verlevendigen spreek ik meestal een paar zinnestjes Frans of Spaans. Ik denk, dat ze in hun fantasie een voorstelling kunnen maken hoe het hier was. Vervolgens vertel ik hen aan de hand van

de diverse voorwerpen in de gelagkamer iets over de Zwijndrechtse geschiedenis. Het visnet vormt de verbinding met een van de eerste middelen van bestaan, zoals de visserij aan de rivier, net zoals de zeis en schoffel de link vormen met de voor deze streek zo belangrijke landbouw.

Het tegeltableau vertelt iets over de scheepsbouw aan de Werf, de flessen in de vitrine over de vroegere glashut die langs de rivier stond, het flesje bier zegt iets over de bierbrouwerij de Sleutel die vlakbij De Vergulde Swaen stond, de stukjes Sunlight zeep hebben iets te maken met de Verenigde Oliefabrieken, de poepton laat hen weten dat er vroeger geen riolering was, de heugel vertelt het verhaal van de Zwijndrechtse zoutketen (?) en dat zout zo belangrijk was voor het goedhouden van vlees en vis omdat er vroeger geen koelkasten of diepvriezers bestonden, de ijscokar die in opa en oma's tijd door Zwijndrecht reed en over de bascule waar niet alleen zakken graan, maar ook vrouwen die van hekserij verdacht werden, op gewogen werden.

Elke keer weer loopt zo'n verhaal anders, want de kinderen sturen door hun vragen en opmerkingen het verhaal.

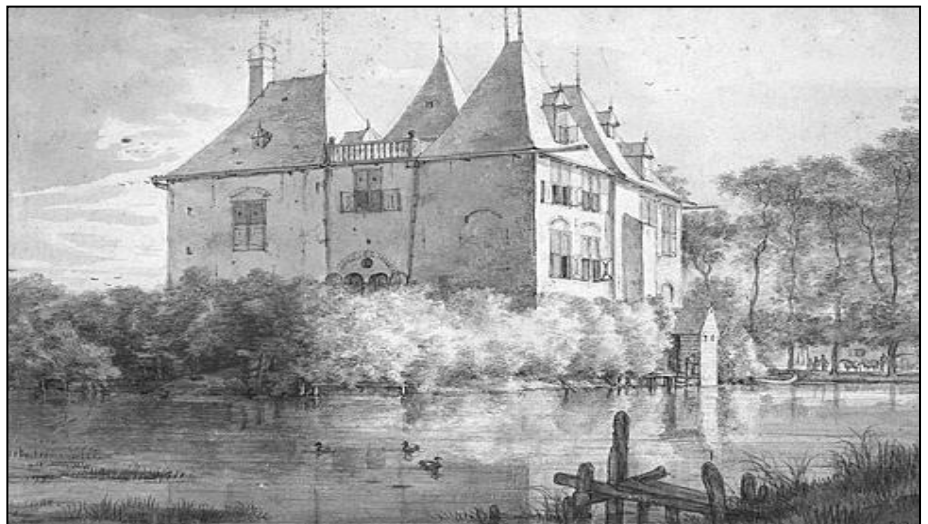
Ze vinden het fijn dat je naar ze luistert en met hen mee denkt. Het verbaast me altijd hoe lang ze dikwijls intensief bij de dialoog betrokken kunnen zijn.

Hierna volgt een korte rondleiding en gaan we naar de bovenzaal, waar de speurtocht door het museum begint. In zelf gekozen

groepjes verspreiden ze zich aan de hand van opdrachtjes door de diverse kamers en kunnen ze, na het luisteren met elkaar, kletsen, discussiëren en rondlopen.

Er zitten ook opdrachtjes bij waarbij ze hun handen moeten gebruiken zoals bij het leggen van een puzzel van kasteel Develstein of hotel Het Witte Paard of bij een memory-spel met foto's van voorwerpen uit onze collectie.

Steevast is het doodshoofd bij de maquette van het kasteel een hit. In deze fase bruist De Vergulde Swaen van leven. We eindigen met het zelf nakijken van hun antwoorden en frappant is dat ik nog nooit de vraag heb gehoord wie nu de winnaar was.

Is er nog tijd over en krijg ik de apparatuur aan de praat, dan laat ik nog wat dia's van oud Zwijndrecht zien. Al met al duurt zo'n bezoek twee uur, van 10 tot 12 uur en het lukt iedere keer de kinderen iets te leren over de geschiedenis van hun eigen omgeving en het idee te bewaren, dat het bezoek een leuke ervaring was, getuige het feit dat dikwijls enkele kinderen later met vader, moeder of opa en oma terugkomen.

Ook zorgt het voor wat bekendheid van ons museum bij de begeleidende ouders die ik vaak hoor verzuchten: ik wist niet dat hier zo'n leuk museum was, Waarop ik zeg: "zegt het voort".

Eind augustus zijn de uitnodigingen weer naar de scholen verstuurd voor het nieuwe schooljaar en dank zij de goede verzorging in ons mooie pand, is zo'n schoolbezoek de moeite waard en houden de kinderen daar zeker een prettige herinnering aan.

Was getekend, Jan van der Molen.

Dringende oproep:

Kerstspullen van zolder...

Als na de vakantie de koffers richting zolder gaan, kijk dan meteen even naar de Kerstdozen.

We zoeken dringend oude kerstspullen voor onze december-expositie.

Oude kerstballen, kerstbeeldjes, stalletjes, kerstversiering, kerstkleedjes, tafellopers, kerstservies, oude kerstkaarten, noem maar op...

Ook oude foto's met Kerst of Winter als onderwerp zijn zeer welkom.

Wij houden ons aanbevolen en hopen dat u ons vlug laat weten wat u voor de expositie in huis heeft.

A.u.b. niet te lang wachten; vóór 15 oktober graag bellen naar: Klazien Odekerken 078-6191673 of e-mailen: klazien@odekerken.net

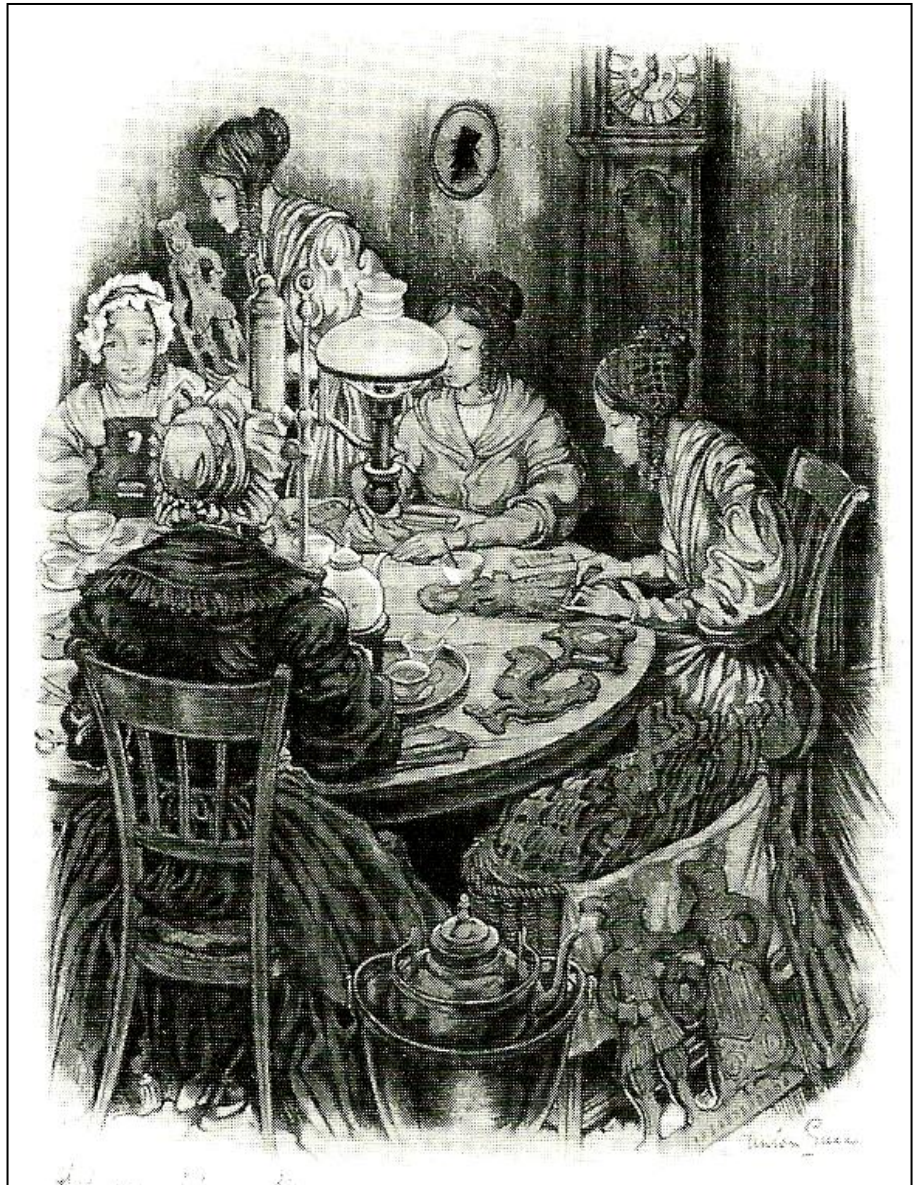
Een oude traditie in ere hersteld...

Koekvergulden

Op de laatste Wintervoorleesavond in maart werd voorgesteld om op de woensdag vóór Sinterklaas te gaan koekvergulden. Iedereen was enthousiast en de datum 30 november 2011 werd meteen vastgelegd.

Onder het genot van Sinterklaasdrankjes en versnaperingen gaan we aan de slag met het vergulden van koeken in de vorm van een "Swaentje".

Om in de sfeer van de Wintervoorleesavonden te blijven zullen er Sinterklaasverhalen en gedichten worden voorgelezen.

Dit koekvergulden is een Oudhollands gebruik en vindt plaats onder leiding van Aadje Vermeulen-Nagtegaal.

De avond begint om 20.00 uur in de Gelagkamer van De Vergulde Swaen en we houden rekening met een maximum van 30 deelnemers.

De kosten voor deze avond bedragen € 10.00 p.p. Reserveren is gewenst. U kunt zich opgeven aan de balie van De Vergulde Swaen of telefonisch: Klazien Odekerken 078-6191673 of per e-mail: klazien@odekerken.net

(illustraties: Anton Pieck)

Rooster van aftreden bestuursleden HVZ

Op de algemene ledenvergadering van 23 maart 2011 is gevraagd naar invulling van het rooster van aftreden.

Door enkele onzuiverheden in zittingsduur was daar in 10, 12 jaar tijd, enige 'vervuiling' in opgetreden.

In het verleden is er gebruik gemaakt van een continuerende cijfer-reeks van 1 t/m 7. Aan elk bestuurslid werd een nummer gegeven. Het nummer bepaalde de tijd van aftreden (elke drie jaar). Dit betekende, dat als er tijdens de looptijd van de persoon op dat nummer een wisseling optrad, het nieuwe bestuurslid dat onder het desbetreffende nummer werd ingedeeld op het einde van de looptijd van dat nummer moest aftreden.

De mogelijkheid bestond dus dat een bestuurslid bijvoorbeeld na twee jaar in functie reeds moest aftreden of na een herbenoeming onder hetzelfde nummer nog drie jaar kon aanblijven en zodoende vijf jaar bestuurslid was. Die onzuiverheid is statutair onjuist, vandaar de aanpassing.

Het nu toegepaste rooster is eenvoudiger opgesteld. De benoeming geldt voor een periode van telkens drie jaar en kan maximaal twee keer worden verlengd. Ook bij een tussentijdse functiewisseling blijft de periode van 3 jaar overeind. Onderling worden de functies verdeeld. Alleen de voorzitter wordt in functie gekozen door de leden tijdens de

algemene ledenvergadering. Het overzicht van aftreden van het huidige bestuur ziet er dus als volgt uit:

Functie	Naam	Gekozen	Aftredend
Voorzitter	Jan van Dalen	2010	2013
Secretaris	Clement Blacquièrè	2003	2012
Penningmeester	Bram Schenkel	2009	2012
Algemeen lid	Klazien Odekerken	2007	2013
Algemeen lid	Pieter de Klerk	2009	2012
Algemeen lid	Daan Groeneveld	2011	2014
Conservator	Vacature		

Natuurlijk blijven alle (in de statuten genoemde) bepalingen van kracht, dan wel dat het bestuur eventuele aanpassingen voorlegt aan de leden in de algemene ledenvergadering.

Mocht u nog vragen hebben over deze uitleg, vraagt u er dan naar.

De 'klusploeg' in volle actie...

Nee, deze foto is niet in scene gezet. In het voorwoord wordt de verbouwing van het depot al genoemd. Het depot (opslagruimte) vergroten begint met het verzwaren van de vloer. Daar worden dan rails in aangebracht waarop later de verrijdbare opbergkasten geplaatst worden. Medio augustus moet de klus geklaard zijn, want na de vakantiesluiting moet alles er weer spic-en-span bijstaan. Mannûh, bedankt...!

Colofon

De Vergulde Swaen Mededelingenkrant is een uitgave van, voor en door leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor de Oudheidkamer. Verschijnt (minstens) 3x per jaar. Overname van tekst en beeld is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 – 9766. Oplage: 660 exemplaren. Kopij inleveren voor de volgende uitgave: voor 1 november 2011

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC Zwijndrecht of via e-mail: verguldeswaen@telfort.nl. De "Vergulde Swaen" is geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur en 's zondagsmiddags van 14.00 tot 17.00 uur. Informatie en reserveringen: Telefoon 078-6125681 www.swaen.org